

Polish Academy of Sciences
Institute of Fundamental Technological Research

Archives of Mechanics

Archiwum Mechaniki Stosowanej

---

volume 34

---

issue 5-6

Polish Scientific Publishers
Warszawa 1982

ARCHIVES OF MECHANICS IS DEVOTED TO
Theory of elasticity and plasticity • Theory of non-classical continua • Physics of continuous media
Mechanics of discrete media • Nonlinear mechanics
Rheology • Fluid gas-mechanics • Rarefied gases
Thermodynamics

FOUNDERS

**M. T. HUBER • W. NOWACKI • W. OLSZAK
W. WIERZBICKI**

EDITORIAL ADVISORY COMMITTEE

**W. NOWACKI—chairman • B. BOJARSKI
G. K. BATCHELOR • P. GERMAIN
W. GUTKOWSKI • G. HERRMANN
J. KOŽEŠNIK • J. RYCHLEWSKI • A. SAWCZUK
I. N. SNEDDON • G. SZEFER • H. ZORSKI**

EDITORIAL COMMITTEE

**M. SOKOŁOWSKI—editor • W. FISZDON
T. IWIŃSKI • P. PERZYNA • W. SZCZEPIŃSKI
Z. WESOŁOWSKI • B. WIERZBICKA—secretary
S. ZAHORSKI**

Copyright 1983 by Polska Akademia Nauk, Warszawa, Poland
Printed in Poland. Editorial Office: Świętokrzyska 21,
00-049 Warszawa (Poland)

Nakład 810. Arkuszy wydawniczych 11.25. Arkuszy drukarskich
9,5. Papier d. b. sat. III kl. 90 g. B1. Oddano do składania 13.V.82
Druk ukończono w sierpniu 1983 r. Cena zł 110.—
Zam. 3035/12/82. Druk. im. Rewolucji Październikowej, Warszawa

Contents of issue 5-6 vol. XXXIV

- 543 PREFACE
- 545 H. I. ANDERSSON, *Boundary layer — free stream interactions in horizontal and sloping open channels*
Oddziaływanie warstwy przyściennej ze strugą swobodną w otwartych kanałach poziomych i nachylonych
Взаимодействие пограничного слоя со свободным потоком в открытых горизонтальных и наклоненных каналах
- 553 L. BOGUSŁAWSKI, K. KRISHNA PRASAD, J. M. BESSEM and C. NIEUWVELT, *Conditionally sampled measurements of coherent structures in the wall region of a turbulent boundary layer*
Warunkowe próbkowanie pomiarów struktur koherencyjnych w obszarze przejściowym turbulencji warstwy przyściennej
Условные пробы измерений когерентных структур в переходной области турбулентного пограничного слоя
- 563 A. CENEDESE, *Experimental analysis of sloshing flow in circular cylindrical tank using the laser Doppler velocimeter*
Analiza eksperymentalna przepływu falującego w zbiorniku kołowo-cylindrycznym przy użyciu dopplerowskiego przedkościomierza laserowego
Экспериментальный анализ волнистого течения в кругово-цилиндрическом резервуаре при использовании доплеровского скоростемера
- 581 J. F. DEBIEVE and D. BESTION, *Turbulent flow behaviour through a shock wave. Turbulent macro-scale evolution*
Zachowanie się przepływu burzliwego na fali uderzeniowej. Makroskalowa ewolucja turbulencji
Поведение турбулентного течения на ударной волне. Макромасштабная турбулентная эволюция
- 593 F. FEUILLEBOIS and A. LASEK, *Hydrodynamic interaction between falling solid particles of different densities*
Hydrodynamiczne oddziaływanie między opadającymi cząsteczkami stałymi o różnych gestościach
Гидродинамические взаимодействия между оседающими твердыми частицами с разными плотностями
- 605 M. GERMANO, *Topology of surface shear-stress lines*
Topologia linii powierzchniowych naprężeń ścinających
Топология поверхностных линий напряжений сдвига
- 621 YU. N. GRIGORYEV and N. N. YANENKO, *Hamiltonian vortex models in the theory of turbulence*
Modele wirów Hamiltona w teorii turbulencji
Модели вихрей Гамильтона в теории турбулентности
- 633 R. G. HARLOW and R. A. BACON, *Ultrasonic attenuation and dispersion in deuterium-neon gas mixture*
Thumienie ultradźwiękowe i dyspersja w deuterowo-neonowych mieszaninach gazowych
Ультразвуковое затухание и дисперсия вдейтерий-неоновых газовых смесях
- 643 R. HOLL and H. GRÖNIG, *Focusing of shock waves*
Ogniskowanie fal uderzeniowych
Фокусирование ударных волн
- 653 C. P. KENTZER, *Ray methods in multidimensional gasdynamics*
Metoda promieni w wielowymiarowej gazodynamice
Метод лучей в многомерной газодинамике

cont. on p. III of the cover

- 661 S. I. PAT, *Two-fluid theory of the condensation and evaporation effects in fluid flow*
Teoria dwóch płynów dla zjawisk kondensacji i parowania w przepływie
Теория двух жидкостей для явлений конденсации и испарения в течении
- 675 M. F. SCIBILIA-COCHERIL and J. LUAP, *Thermal study of a wall jet*
Termiczne badanie strumienia przyściennego
Термические исследования околосстенного потока
- 685 J. ZIEREP, *The length of the separation bubble at turbulent shock-boundary layer interaction at curved walls*
Długość pęcherzyka rozdziału przy oddziaływaniu burzliwej fali uderzeniowej z warstwą przyścienną przy zakrzywionych ściankach
Длина пузыря раздела при взаимодействии турбулентной ударной волны с пограничным слоем при искривленных стенках

Archives of ————— Mechanics

Archiwum Mechaniki Stosowanej

---

volume 34

Authors' Index

Warszawa 1982

H. I. ANDERSSON, <i>Boundary layer-free stream interactions in horizontal and sloping open channels</i>	545
Oddziaływanie warstwy przyściennej ze strugą swobodną w otwartych kanałach poziomych i nachylonych	
Взаимодействие пограничного слоя со свободным потоком в открытых горизонтальных и наклоненных каналах	
R. A. BACON, see R. G. HARLOW and R. A. BACON	633
E. BECKER, <i>Some remarks on non-Newtonian flow in journal bearings</i>	219
Uwagi o przepływach nienewtonowskich w łożyskach	
Замечания о неильтоновских течениях в подшипниках	
J. M. BESSEM, see L. BOGUSŁAWSKI, K. KRISHNA PRASAD, J. M. BESSEM and NIEUWVELT	553
D. BESTION, see J. F. D DEBIEVE and D. BESTION	581
A. BLINOWSKI, <i>On some micromechanism of memory of metals in the case of nonstationary processes of deformation in the thermal activation range</i>	39
О pewnym mikromechanizmie pamięci metali przy niestacjonarnych procesach odkształceń w obszarze aktywacji termicznej	
О некотором механизме наследственности металлов при нестационарных деформационных процессах в области термической активации	
L. BOGUSŁAWSKI, K. KRISHNA PRASAD, J. M. BESSEM and C. NIEUWVELT, <i>Conditionally sampled measurements of coherent structures in the wall region of a turbulent boundary layer</i>	553
Warunkowe próbkowanie pomiarów struktur koherentnych w obszarze przejściowym turbulentnej warstwy przyściennej	
Условные пробы измерений когерентных структур в переходной области турбулентного пограничного слоя	
W. BORKOWSKI and M. KLEIBER, <i>Nonlinear statics and dynamics of thin axisymmetric shells by high precision finite elements</i>	15
Nieliniowa analiza statyki i dynamiki cienkich powłok osiowo-symetrycznych metodą elementów skończonych	
Нелинейный анализ статики тонких осесимметричных оболочек методом конечных элементов	
T. CESECI and K. STEWARTSON, <i>Spatial amplification and Squire's theorem</i>	375
Wzmocnienie przestrzenne i twierdzenie Squire'a	
Пространственные усиление и теорема Сквайра	
A. CENEDESE, <i>Experimental analysis of sloshing flow in circular cylindrical tank using the laser Doppler velocimeter</i>	563
Analiza eksperymentalna przepływu falującego w zbiorniku kołowo-cylindrycznym przy użyciu dopplerowskiego prędkościomierza laserowego	
Экспериментальный анализ волнистого течения в кругово-цилиндрическом резервуаре при использовании доплеровского скоростемера	
C. CERCIGNANI, <i>H-theorem and trend to equilibrium in the kinetic theory of gases</i>	231
Twierdzenie H oraz dążenie do równowagi w kinetycznej teorii gazów	
Теорема H и стремление к равновесию в кинематической теории газов	
M. CHAKRABORTY, see S. DEY, A. CHATTOPADHYAY and M. CHAKRABORTY	61
A. CHATTOPADHYAY, see S. DAY, A. CHATTOPADHYAY and M. CHAKRABORTY	61
S. CHIRITA, <i>On the linear theory of thermo-viscoelastic materials with internal state variables</i>	455
O liniowej teorii materiałów termo-lepkosprężystych z wewnętrznymi zmiennymi stanu	
О линейной теории термо-вязкоупругих материалов с внутренними переменными состояниями	
A. M. EL-CONSUL, see A. INDRASENA and A. M. EL-CONSUL	179

YU. N. GRIGORYEV and N. N. YANENKO, <i>Hamiltonian vortex models in the theory of turbulence</i>	621
Modele wirów Hamiltona w teorii turbulencji	
Модели вихрей Гамильтона в теории турбулентности	
H. GRÖNIG, see R. HOLL and H. GRÖNIG	643
R. G. HARLOW and R. A. BACON, <i>Ultrasonic attenuation and dispersion in deuterium-neon gas mixture</i>	633
Tłumienie ultradźwiękowe i dyspersja w deuterowo-neonowych mieszaninach gazowych	
Ультразвуковое затухание и дисперсия вдейтерий-неоновых газовых смесях	
R. HOLL and H. GRÖNIG, <i>Focusing of shock waves</i>	643
Ogniskowanie fal uderzeniowych	
Фокусирование ударных волн	
M. HUSSAIN, <i>Noether's theorem for a nonholonomic system</i>	409
Twierdzenie Noethera dla układu nieholonomicznego	
Теорема Нётер для неголономической системы	
A. INDRASENA and A. M. EL-CONSUL, <i>Drag on a sphere oscillating in a dusty gas</i>	179
Siły oporu działające na kulę drgającą w zapylonym gazu	
Силы сопротивления действующие на колеблющийся шар в воспламеняющемся газе	
L. G. KARLSSON, <i>Mechanical models for lattice vibrations</i>	127
Modele mechaniczne dla drgań sieci	
Механические модели для колебаний решетки	
C. P. KENTZER, <i>Ray methods in multidimensional gasdynamics</i>	653
Metoda promieni w wielowymiarowej gazodynamice	
Метод лучей в многомерной газодинамике	
M. KLEIBER, see W. BORKOWSKI and M. KLEIBER	15
J. KLEPACZKO and J. DUFFY, <i>History effects in polycrystalline BCC metals and steel subjected to rapid changes in strain rate and temperature</i>	419
Efekty historii w polikrystalicznych metalach o sieci regularnej przestrzennie centrowanej i w stali pod działaniem gwałtownych zmian prędkości odkształcenia i temperatury	
Эффекты истории в поликристаллических металлах с регулярной пространственно центрированной решеткой и в стали под действием внезапных изменений скорости деформации и температуры	
W. KOSIŃSKI, <i>A note on stability of dissipative bodies</i>	385
W. KOSIŃSKI, see K. FRISCHMUTH and W. KOSIŃSKI	515
M. KUMARI and C. NATH, <i>Nonsimilar laminar incompressible boundary layer flow over a rotating sphere</i>	147
I Niesamopodobny przepływ laminarny nieściśliwej warstwy przyściennej wokół wirującej kuli	
Неавтомодельное ламинарное течение несжимаемого пограничного слоя вокруг врачающегося шара	
A. LASEK, see F. FEUILLEBOIS and A. LASEK	253
A. LASEK, see F. FEUILLEBOIS and A. LASEK	593
J. LUAP, see M. F. SCIBILIA-COCHERIL and J. LUAP	675
M. MATCZYŃSKI and M. SOKOŁOWSKI, <i>Interaction of cracks in elastic media</i>	89
Oddziaływanie szczelin w ośrodkach sprężystych	
Взаимодействие щелей в упругих средах	
E. MATSUMOTO, <i>Stationary singular surfaces in materials with scalar internal variables</i>	477
Stacjonarne powierzchnie osobliwe w materiałach ze skalarnymi zmiennymi wewnętrznymi	
Стационарные особые поверхности в материалах со скалярными внутренними переменными	

J. F. DEBIEVE and D. BESTION, <i>Turbulent flow behaviour through a shock wave. Turbulent macro-scale evolution</i>	581
Zachowanie się przepływu burzliwego na fali uderzeniowej. Makroskalowa ewolucja turbulencjyjna	
Поведение турбулентного течения на ударной волне. Макромасштабная турбулентная эволюция	
S. DEY, A. CHATTOPADHYAY and M. CHAKRABORTY, <i>Effect of initial stresses on reflection and transmission of seismic waves at the Earth's core-mantle boundary</i>	61
Wpływ naprężen wstępnych na odbicie i załamania fal sejsmicznych na granicy między jądrém i płaszczyzną ziemską	
Влияние предварительных напряжений на отражение и преломление сейсмический волн на границе между ядром и мантией земли	
J. DUFFY, see J. KLEPACZKO and J. DUFFY	419
W. ECKHAUS, H. P. PENNING and F. V. VAN DER WEL, <i>On baroclinic instability in the case of vanishing viscosity</i>	243
O niestateczności baroklinicznej w przypadku zanikającej lepkości	
О бароклинной неустойчивости в случае исчезновения вязкости	
V. M. ENTOV, <i>On the dynamics of films of viscous and elasto-viscous liquids</i>	395
O dynamice osłonek cieczych i lepkich i lepkosprężystych	
О динамике пленок вязких и упругих жидкостей	
F. FEUILLEBOIS and A. LASEK, <i>On a relaxing model for the flow of a mixture of gas with porous particles</i>	253
O relaksacyjnym modelu przepływu mieszaniny gazu z cząsteczkami porowatymi	
О релаксационной модели течения смеси газа с пористыми частицами	
F. FEUILLEBOIS and A. LASEK, <i>Hydrodynamic interaction between falling solid particles of different densities</i>	593
Hydrodynamiczne oddziaływanie między opadającymi cząsteczkami stałymi o różnych gęstościach	
Гидродинамические взаимодействия между оседающими твердыми частицами с разными плотностями	
K. FRISCHMUTH, <i>A study of equilibrium points with application to constitutive modeling</i>	263
Badanie punktów równowagi w zastosowaniu do modelowania konstruktynego	
Исследования точек равновесия в применении к определяющему моделированию	
K. FRISCHMUTH and W. Kosiński, <i>The asymptotic rest property for materials with memory</i>	515
O asymptotycznej własności spoczynkowej materiałów z pamięcią	
Об асимптотическом свойстве покоя материалов с памятью	
W. FRYDRYCHOWICZ and M. C. SINGH, <i>Wave propagation in nonhomogeneous almost nonlinear thin elastic rods</i>	437
Propagacja fal w niejednorodnych prawie nieliniowych cienkich prętach sprężystych	
Разпространение волн в неоднородных почти нелинейных тонких упругих стержнях	
B. GAMPERT and P. WAGNER, <i>Turbulent flow with polymer additives</i>	493
Przepływ burzliwy z domieszkami polimerów	
Турбулентное течение с примесями полимеров	
M. GERMANO, <i>Topology of surface shear-stress lines</i>	605
Topologia linii powierzchniowych naprężen ścinających	
Топология поверхностных линий напряжений сдвига	
V. V. GOLUB and M. NABOKO, <i>An investigation of the Mach disc and the Riemann wave formation in impulse jets</i>	465
Badanie tarczy Macha i powstania fali Riemanna w strumieniu impulsowym	
Исследование диска Маха и возникновение волны Римана в импульсном потоке	

V. P. SHIDLOVSKY and L. I. TURCHAK, <i>Flow of a stratified fluid in channels and pipes</i>	5
Przepływ uwarstwionego płynu w kanałach i rurach	
Течение стратифицированной жидкости в каналах и трубах	
M. C. SINGH, see W. FRYDRYCHOWICZ and M. C. SINGH	437
M. SOKOŁOWSKI, see M. MATCZYŃSKI and M. SOKOŁOWSKI	89
K. STEWARTSON, see T. CEBEKI and K. STEWARTSON	375
A. SZANIAWSKI, <i>Plane channel flow with surface mass transfer and velocity slip on moving walls</i>	309
Przepływ w płaskim kanale z powierzchniowym przenoszeniem ciepła i poślizgiem prędkości na ruchomych ściankach	
Течение в плоском канале с поверхностным переносом тепла и скольжением скорости на стенах	
W. SZCZĘPIŃSKI, <i>On a model for the study of redistribution of residual microstresses during complex loading of polycrystalline metals</i>	105
O pewnym modelu strukturalnym metali polikrystalicznych dla analizy redystrybucji naprężeń przy złożonym obciążeniu	
О некоторой структурной модели поликристаллических металлов для анализа распределения напряжений при сложной нагрузке	
W. SZCZĘPIŃSKI, <i>On experimental two-dimensional models of intercrystalline sliding and fracture in polycrystalline metals</i>	503
Doświadczalne modele zjawisk międzykrystalicznych poślizgów i pękania w metalach polikrystalicznych	
Экспериментальные модели явлений межкристаллических скольжений и растрескивания в поликристаллических металлах	
K. TANAKA and M. TANAKA, <i>A continuum mechanical approach to the ultrasonic relaxation of ferroelectric materials</i>	49
Podejście kontynualno-mechaniczne do zjawisk relaksacji ultradźwiękowej w materiałach ferroelektrycznych	
Континуально-механический подход к явлениям релаксации ультразвуковой в ферроэлектрических материалах	
M. TANAKA, see K. TANAKA and M. TANAKA	49
T. TOKUOKA, <i>Plastic materials with continuous transition between loading and unloading states</i>	187
Materiały plastyczne o ciągłym przejściu między stanami obciążenia i odciążenia	
Пластические материалы с непрерывным переходом между состояниями нагружения и разгружения	
L. TRILLING, <i>On the free molecule quenching of a gas jet by another gas at rest</i>	333
O swobodnie molekularnym chłodzeniu strumienia gazu przez inny gaz pozostający w spoczynku	
О свободно молекулярном охлаждении газового потока другим газом, находящимся в состоянии покоя	
L. I. TURCHAK, see V. P. SHIDLOVSKY and TURCHAK	5
P. WAGNER, see B. GAMPERT and P. WAGNER	493
F. V. VAN DER WEL, see W. ECKHAUS, H. P. PENNING and F. V. VAN DER WEL	243
Z. WESOŁOWSKI, <i>Shock wave in piecewise linear elastic material</i>	351
Fala uderzeniowa w odcinkami liniowym materiale sprężystym	
Ударная волна в линейном на отрезках упругом материале	
L. VAN WIJNGAARDEN, <i>On the motion of gas bubbles in a perfect fluid</i>	343
O ruchu pęcherzyków gazowych w cieczy idealnej	
О движении газовых пузырьков в идеальной жидкости	
M. WÖRNER, see B. SCHMIDT and M. WÖRNER	325

E. MATSUMOTO, <i>Thermodynamic influences on stationary singular surfaces in materials with scalar internal variables</i>	485
Efekty termodynamiczne na stacjonarnych powierzchniach osobliwych w materiałach ze skalarnymi zmiennymi wewnętrznymi	
Термодинамические эффекты на стационарных особых поверхностях в материалах со скалярными внутренними переменными	
A. MORRO, <i>A hidden variable approach to constrained solids</i>	165
Zmienne ukryte w opisie ciał dysympatycznych	
Несяявные переменные в описании диссипативных тел	
I. M. NABOKO, see V. V. GOLUB and I. M. NABOKO	465
C. NATH, see M. KUMARI and C. NATH	147
C. NIEUWVELT, see L. BOGUSŁAWSKI, K. KRISHNA PRASAD and J. M. BESSEM	553
Prof. W. OLSZAK 1902—1980	1
D. C. PACK, <i>The development of bivariational principles for the calculation of upper and lower bounds</i>	275
Konstrukcja zasad biwariacyjnych dla obliczania kresów górnych i dolnych	
Построение бивариационных принципов для расчета верхних и нижних пределов	
S. I. PAI, <i>Two-fluid theory of the condensation and evaporation effects in fluid flow</i>	661
Teoria dwóch płynów dla zjawisk kondensacji i parowania w przepływie	
Теория двух жидкостей для явлений конденсации и испарения в течении	
A. PALCZEWSKI, <i>Boltzmann equation on a lattice global solution for non-Maxwellian gases</i>	287
Równanie Boltzmanna dla sieci. Rozwiązywanie globalne dla gazów niemaxwellowskich	
Уравнение Больцмана для сети. Общее решение для немаксвелловских газов	
H. P. PENNING, see W. ECKHAUS, H. P. PENNING and F. V. VAN DER WEL	243
P. PERZYNA, <i>Application of dynamical system methods to flow processes of dissipative solids</i>	523
Zastosowanie metod układów dynamicznych do opisu procesów płynięcia ciał dysympatycznych	
Применение методов динамических систем для описания процессов течения диссипативных тел	
I. PIĘNKOWSKA, <i>An unsteady Faxen's relation for the force including interaction effects</i>	297
Niestacjonarny opór Stokesa z uwzględnieniem oddziaływań hydrodynamicznych	
Нестационарное сопротивление Стокса с учетом гидродинамических взаимодействий	
K. KRISHNA PRASAD, see L. BOGUSŁAWSKI, K. KRISHNA PRASAD, J. M. BESSEM and C. NIEUWVELT	553
B. Rogowski, <i>Annular punch on a transversely isotropic layer bonded to a half-space</i>	119
Działanie pierścieniowego siembla na transwersalnie izotropową warstwę związaną z półprzestrzenią	
Вдавливание кольцевого штампа в трансверсально-изотропный слой соединенный с полупространством	
B. SCHMIDT and M. WÖRNER, <i>Problems with a direct simulation Monte Carlo method applied to the shock structure in a binary-gas mixture</i>	325
Zagadnienie stosowania metody symulacyjnej Monte Carlo do badania struktury fali uderzeniowej w dwuskładnikowych mieszaninach gazowych	
Проблема применения имитационного метода Монте-Карло для исследования структуры ударной волны в двухкомпонентных газовых смесях	
M. F. SCIBILIA-COCHERIL and J. LUAP, <i>Thermal study of a wall jet</i>	675
Termiczne badanie strumienia przyściennego	
Термические исследования околостенного потока	
A. P. SEYRANIAN, <i>Optimization of structures subjected to aeroelastic instability phenomena</i>	133
Optymalizacja konstrukcji poddanych zjawiskom niestabilności aerosprzęzystej	
Оптимизация конструкций подвергенных воздействию эффектов аэроупругой неустойчивости	

N. N. YANENKO, see Yu N. GRIGORYEV and N. N. YANENKO	621
S. ZAHORSKI, <i>Effect of small-amplitude harmonic vibrations on viscoelastic flows in a plane slider bearing</i>	73
Wpływ harmonicznych drgań o małych amplitudach na lepkosprężyste przepływy w płaskim łożysku ślizgowym	
Влияние гармонических колебаний с малыми амплитудами на вязкоупругие течения в плоском подшипнике скольжения	
S. ZAHORSKI, <i>Reflection and refraction of harmonic shear waves in incompressible viscoelastic fluids</i>	199
Odbicie i załamanie harmonicznych fal ścinania w nieściśliwych cieczach lepkosprężystych	
Отражение и преломление гармонических волн сдвига в несжимаемых вязкоупругих жидкостях	
S. ZAHORSKI, <i>Effects of inertia and high-frequency harmonic vibrations on the lift and friction forces in viscoelastic slider-bearing flows</i>	359
Wpływ inercji i drgań harmonicznych o wysokich częstotliwościach na siły nośne i siły tarcia przy lepkosprężystych przypływach w łożyskach ślizgowych	
Влияние инерции и высоко частотных гармонических колебаний на несущие силы трения при вязко-упругих течениях в подшипниках скольжения	
J. ZIEREP, <i>The length of the separation bubble at turbulent shock-boundary layer interaction at curved walls</i>	685
Długość pęcherzyka rozdziału przy oddziaływaniu burzliwej fali uderzeniowej z warstwą przyścienną przy zakrzywionych ściankach	
Длина пузырька раздела при взаимодействии турбулентной ударной волны с пограничным слоем при искривленных стенах	